Tři stavy mysli

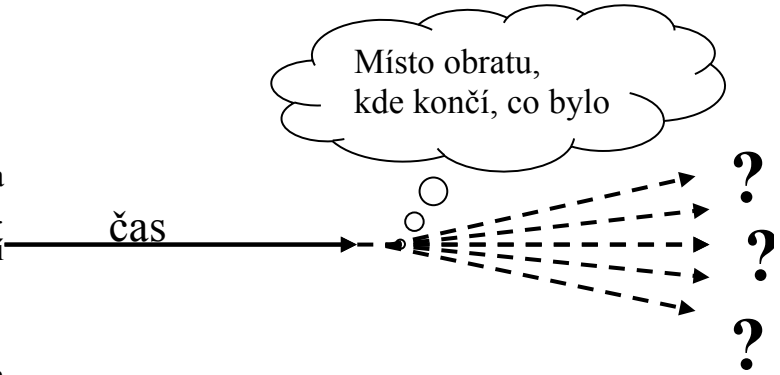

V rozhovoru je terapeut znovu a znovu na řadě. Moment stejně úžasný jako úděsný. Bod obratu, v němž končí rozumění minulému a otevírají se budoucí možnosti.

Za využití všech svých odborných předpokladů, teorií a zkušeností terapeut až do bodu obratu tomu nějak rozuměl, aby nyní stanul tváří v tvář pracovnímu dilematu: „jednej efektivně, aniž předem můžeš odhadnout efekt svého jednání“.

V bodě obratu obvykle prožívá pracovník jednu z následujících možností:

Tupé prázdno

Přichází jako zoufalá úzkost, jestliže terapeuta nenapadá nic jiného, než že jej nic nenapadá. Je to nesnesitelný pocit ztráty kompetence, profesionality, smyslu. Běžně se řeší administrací procedur např. testů. Systemické řešení spočívá v prostém a jednoduchém návratu k počátkům (smyslu) rozhovoru.

Osvícené jasno

Naopak přichází jako hřejivý pocit jistoty a smyslu, určitosti, nepochybnosti, zaručenosti, neklamnosti, evidence, spolehlivosti a skutečnosti. Nastává má-li terapeut „ten správný nápad“. Pociťuje příjemnou profesionální jistotu, je potěšen a povznesen.

Důsledek je, že klientovi říká, co by měl, a mluví o tom způsobem, kterým omezuje klientovy možnosti odpovědět na přijetí či odmítnutí.

Jistotu si dopřává na úkor klientovy možnosti spolupráce.

Svoboda možností

Je zážitek bezpečí, když se pracovník může volně a v pohodě brouzdat svými různorodými nápady. Pocit bezpečí mu dovoluje podstoupit riziko dialogu.

Důsledek je, že hovoří k tomu, co klient chce a mluví tom způsobem, který ke klientově možnosti přijmout či odmítnout, přidává možnost, aby si také k tomu řekl své.

Vlastním bezpečím nabízí klientovi příležitost spolupráce.